

मा. बाळासाहेब ठाकरे कृषि व्यवसाय व ग्रामीण परिवर्तन (स्मार्ट) प्रकल्प
अंमलबजावणी कक्ष, गडचिरोली

प्रकल्प संचालक, आत्मा, मूल रोड, गडचिरोली - ४४२६०५

फोन नं. ०७१३२-२२२४०९, ई-मेल : gadchiroli.diu.smart@gmail.com

दि. ०७/११/२०२३

जा.क्र./स्मार्ट ग/लेखा/external Audit/न. क्र. 1221/२०२३.

क्षमापन पत्र

प्रति,

मा. आयुक्त कृषि

कृषि आयुक्तालय, म. रा. पुणे

विषय:- स्मार्ट प्रकल्पांतर्गत सन २०२१-२२ बाह्य लेखापरीक्षण अहवालात प्राप्त आक्षेप क्षमापन करून वगळण्याबाबत.

संदर्भ :- 1) दिनांक 18/07/2023 रोजी प्राप्त बाह्य लेखापरीक्षणचा झफ्ट अहवाल
2) स्मार्ट प्रकल्पाचा Financial management manual (FMM) मधील chapter 20 मधील मुद्दा क्र. 20.4.3

मा. महोदय

उपरोक्त संदर्भात विषयाच्या अनुषंगाने जागतिक बँक अर्थसहाय्यीत मा. बाळासाहेब ठाकरे कृषि व्यवसाय व ग्रामीण परिवर्तन (SMART) प्रकल्पांतर्गत दिनांक १८ जुलै २०२३ रोजी जिल्हा प्रकल्प अंमलबजावणी कक्ष, स्मार्ट, गडचिरोली कार्यालयाचे सन २०२२-२३ चे बाह्य लेखापरीक्षण (External Audit) CA- Kakoti & Lathiya CA, Amravati यांचे प्रतिनिधीद्वारे करण्यात आलेले होते. सदर बाह्य लेखापरीक्षण (External Audit) मध्ये संदर्भ क्र. 1 नुसार लेखा परीक्षकाकडून खालीलप्रमाणे आक्षेप नोंदविण्यात आला आहे.

Part II:- Inadmissible Expenses wherein expenses are excessive, no proper supporting available, or expenses were not as per procurement guidelines hence considered as inadmissible.

VCDS PROCUREMENT:- As per VCDS guidelines, Procurement should be done by DIU office and amount of procurement should not be transferred to any other department or farmer directly for the procurement. However, amount of Rs. 1,20,000 has been directly sent to the bank account of Green Gondwana Farmer Producer Company for the procurement. AS per conversation in DIU office, Payment has been done after receiving the letter of TAO Office regarding such transfer. Procurement records were not available at DIU level.

वरील आक्षेपाबाबत संदर्भ क्र.1 नुसार लेखा परीक्षण संदर्भात जिल्हा अंमलबजावणी कक्ष, गडचिरोली येथे झालेल्या बैठकीनुसार क्षमापन मिळण्याकरीता विनंती करण्यात येत आहे. स्मार्ट प्रकल्पांतर्गत मुल्यसाखळी विकास शाळा (VCDS) अंतर्गत निवड केलेल्या पात्र लाभार्थींना मंजूर कीट नुसार प्रात्यक्षिकाचे निविष्ठांचे आवश्यक असलेल्या Critical input घेण्यात आलेले आहेत. सर्व निविष्ठा या बाजारपेठेतून खरेदी केलेल्या आहेत. यावेळी खरेदी प्रक्रीया जिल्हा अंमलबजावणी कक्षांना घेणे आवश्यक होते. परंतु यीन गोंडवाणा शेतकरी उत्पादक कंपनी, आरमोरी यांनी सुध्दा बाजारातून नोंदणीकृत अधिकृत विक्रेते कडून प्रात्यक्षिका करीता आवश्यक साहित्य खरेदी केलेले आहे. त्यानुसार त्यांचे बिल सुध्दा जिल्हा अंमलबजावणी कक्ष, गडचिरोली यांचे कडे सादर केलेले आहेत. खरेदी केलेल्या निविष्ठा शेतकऱ्यांना वाटप केलेल्या आहेत.

सदर बाबींची पुनरावृत्ती होणार नाही यानंतर कुठलेही बाब खरेदी करतांना संपादन प्रक्रियेच्या मार्गदर्शक सूचनाचा काटेकोर पालन करण्यात येईल आणि त्यानुसार प्रात्यक्षिक घेण्यात येईल अशी हमी देतो.

20.A.2) Power to Ratification

a) The procedural lapses, i.e. non-adherence of laid down procedures for the Project GoM/WB, in procurement of goods and services for Project Activities can be condoned and this process of condonation is called as Ratification.

b) Power to ratify the audit observations involving procedural lapses will be with Head of the Government Line Department of respective accounting center. The discretionary power to drop the Audit Para will remain with the Auditor only.

तरी वरील अधिकारांच्या अंतर्गत बाह्य लेखापरीक्षण (External Audit) मध्ये लेखा परीक्षकाकडून नोंदविलेला आक्षेप क्षमापन करून वगळण्यात यावा, ही नम्र विनंती. सहपत्र आक्षेपांच्या पुर्तीचे दस्तऐवज

प्रमुख

जिल्हा प्रकल्प अंमलबजावणी कक्ष, स्मार्ट,
तथा प्रकल्प संचालक, आत्मा,
गडचिरोली

प्रतिनिधी

- 1) मा. प्रकल्प संचालक, पीसीएमयू, स्मार्ट, पुणे यांना माहितीस्तव सविनय सादर.
- 2) मा. प्रमुख, पी.आय.यू. (कृषि) स्मार्ट प्रकल्प तथा संचालक आत्मा, कृषि आयुक्तालय म. रा. पुणे यांना माहितीस्तव सविनय सादर.
- 3) मा. विभागीय कृषि सहसंचालक, नागपूर विभाग, नागपूर, यांना माहितीस्तव सविनय सादर.
- 4) CA- Kaloli & Lathiya Amravati यांना माहितीस्तव सविनय सादर

प्रमुख

जिल्हा प्रकल्प अंमलबजावणी कक्ष, स्मार्ट,
तथा प्रकल्प संचालक, आत्मा,
गडचिरोली

Sr. No.	RIU/DIU Audit observation	RIU/DIU Audit Compliance	DIU कार्यलयाचा अभिप्राय	जिल्हा :- गडचिरोली.	RIU कार्यलयाचा अभिप्राय	PIU कार्यलयाचा अभिप्राय
9	<p>Part II : Inadmissible Expenses wherein expenses are excessive ,no proper supporting available, or expenses were not as per procurement guidelines hence considered as inadmissible</p> <p>VCDS PROCUREMENT</p> <p>As Per VCDS guidelines, Procurement should be done by DIU office and amount of procurement should not be transferred to any other department or farmer direct for the procurement However ,amount of Geen Godwana Farmer Producer Company Shivani Tah. Armori Dist. Gadchiroli for the procurement</p> <p>As per conversation in DIU office, Payment has been done after receiving the letter of TAO office regarding such transfer. Procurement records were not available at DIU level</p>	<p>ग्रीन गोंडवाना शेतकरी उत्पादक कंपनी शिवनी मुल्यसाखळी विकास शाळेचे घटका अंतर्गत बियाणे , व VCDS ची किट खरेदी चे बिल आणि क्षमापत्र पत्र PIU Agri- Pune ला सादर करण्यात आले आहे.</p>	<p>आर्थिक वर्ष २०२२-२३ मध्ये दिनांक २९/०९/२०२२ पर्यंत जिल्हा अंमलबजावणी कक्ष गडचिरोली कार्यालयामध्ये स्मार्ट प्रकल्पा अंतर्गत कोणत्याही प्रकारचे मनुष्यबळ उपलब्ध नव्हते. तसेच अध्यक्ष ,आत्मा नियामक मंडळ तथा जिल्हाधिकारी, गडचिरोली यांचे जाक्र./प्र.सं.आत्मा/पदभार /७६९/२०२० दि.१८/०६/२०२० नुसार श्री. संदीप कऱ्हाळे, कार्यक्रम समन्वयक ,कृषि विज्ञान केंद्र सोनापुर जि.गडचिरोली यांच्या कडे प्रकल्प संचालक (आत्मा), गडचिरोली या पदाचा अतिरिक्त पदभार देण्याबाबत आदेश देण्यात आले.</p> <p>सदर ग्रीन गोंडवाना शेतकरी उत्पादक कंपनी ला रु.१,२०,०००/- तालुका कृषि अधिकारी आरमोरी यांचे जाक्र./ताकृअ/आत्मा VCDS अनुदान /८८५/२०२२ दिनांक २७/०९/२०२२ व. सचिव ग्रीन गोंडवाना शेतकरी उत्पादक कंपनी शिवनी ता. आरमोरी जि. गडचिरोली यांचे पत्रा नुसार रु. १,२०,०००/- कंपनी च्या बँक खात्यावर PFMS प्रणालीवरून जमा करण्यात आले.</p> <p>स्मार्ट प्रकल्पाअंतर्गत मनुष्यबळ उपलब्ध नसल्याने स्मार्ट प्रकल्पाच्या मुल्यसाखळी विकास शाळेच्या मार्गदर्शक सुचना चे पालन न करता कंपनी च्या बँक खात्यावर रु.१,२०,०००/- जमा करण्यात आले आहे.</p> <p>ग्रीन गोंडवाना शेतकरी उत्पादक कंपनी शिवनी ता.आरमोरी जि.गडचिरोली यांनी दरपत्रक मागवुन खरेदी प्रक्रिये नियमानुसार केली आहे. त्यामुळे सदर मुद्दे क्षमापत्राने उरवून द्यावे ही विनंती. यामुळे नियमानुसार कामे पूर्ण करून घेईल. याची खात्री करून घ्यावे आहे</p>			

Signature

१६-१
Nodal Officer
Gadchiroli

नोडल अधिकारी
जि.अं.क.(स्मार्ट) गडचिरोली

Sr. No.	RIU/DIU Audit observation	RIU/DIU Audit Compliance	DIU कार्यालयाचा अभिप्राय	RIU कार्यालयाचा अभिप्राय	PIU कार्यालयाचा अभिप्राय
1	<p>Part II : Inadmissible Expenses wherein expenses are excessive ,no proper supporting available, or expenses were not as per procurement guidelines hence considered as inadmissible</p> <p>VCDS PROCUREMENT</p> <p>As Per VCDS guidelines, Procurement should be done by DIU office and amount of procurement should not be transferred to any other department or farmer direct for the procurement However ,amount of Geen Godwana Farmer Producer Company Shivani Tah. Amori Dist. Gadchiroli for the procurement As per conversation in DIU office, Payment has been done after receiving the letter of TAO office regarding such transfer. Procurement records were not available at DIU level</p>	<p>ग्रीन गोंडवाना शेतकरी उत्पादक कंपनी शिवनी मूल्यसाखळी विकास शाळेचे घटका अंतर्गत बियाणे .व VCDS ची क्रिट खरेदी चे बिल आणि क्षमापण पत्र PIU Agri-Pune ला सादर करण्यात आले आहे.</p>	<p>कृपया DIU कार्यालयाचा अभिप्राय सहपत्रित आहे, बघावे.</p>	<p>सदर प्रकरणामध्ये ग्रीन गोंडवाना शेतकरी उत्पादक कंपनी यांना मूल्यसाखळी विकास घटकाअंतर्गत बाजारभिमुख पिक प्राल्याक्षिके करिता रु.१,२०,००००/- सादर सिबीओच्या बँक खात्यावर जमा करण्यात आले होते. सदर प्रक्रिया करित असतांना त्यावेळी जिल्ह्यात स्मार्ट प्रकल्पा अंतर्गत कोणतेही मनुष्यबळ उपलब्ध नव्हते तसेच प्रकल्प संचालक ,आत्मा या पदाचे अतिरिक्त प्रभार कृषि विज्ञान केंद्र सोनापूर गडचिरोली येथील कार्यक्रम समन्वयक तथा वरिष्ठ शास्त्रज्ञ डॉ. संदिप कऱ्हाळे यांच्या कडे असल्याने मूल्य साखळी विकास घटकाचे मार्गदर्शक सुचना निर्देशनास आले नसल्याने सदर चुकीची प्रक्रिया घडल्याचे निदर्शनास आले. याबाबत आवश्यक खुलासा जिल्हया मार्फत कळविले आहे तसेच लेखा आक्षेप विषय क्षमापणपत्र सादर करण्यात आले.</p> <p>करिता अशाप्रकारची चुकीची प्रक्रिया पुन्हा होणार नाही याची खात्री विभागीय स्तरावरून करण्यात येत आहे, यास्तव सदर लेखा आक्षेप वगळण्यात यावी ही विनंती.</p>	

 नोडल अधिकारी,
 विभागीय प्रकल्प अंमलबजावणी कक्ष
 नागपूर विभाग, नागपूर